

Р Ј Е Ш Е Њ Е

**по Закључку о покретању поступка по службеној дужности против Града Зенице, Трг
Босне и Херцеговине 6., 72000 Зеница и Јавног предузећа „Гријање“ д.о.о. Билмишће 107,
72000 Зеница**

Сарајево

фебруар, 2018. године

Број: УП-05-26-3-030-21/17

Сарајево, 28.02.2018. године

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка а) и ц), члана 48. став (1) тачка а) и ц), а у вези са чланом 4. став (1) тачка е) и чланом 10. став (2) тачка д), Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09), у поступку покренутом по Закључку о покретању поступка по службеној дужности, број: УП-05-26-3-030-2/17 од 30.11.2017. године, против Града Зенице, Трг Босне и Херцеговине 6., 72000 Зеница, ради утврђивања постојања забрањених конкуренцијских дјеловања у смислу члана 4. став (1) тачка е) и Јавног предузећа „Гријање“ д.о.о. Билмишће 107, 72000 Зеница, ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији, Конкуренцијски савјет на 20. (двадесетој) сједници одржаној дана 28.02.2018. године, је донио

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Утврђује се да Град Зеница, Трг Босне и Херцеговине 6., 72000 Зеница, одредбама члана 14. став 3. Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем и одредбама члана 65. став 6., члана 65. став 7. и члана 68. став 1. Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже („Службене новине Општине Зеница“ број: 7/02 и 6/13) спречава, ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на тржишту регулисања права на уступање испоруке топлотне енергије у граду Зеница, закључивањем таквих споразума којима се друга страна условљава да прихвати додатне обавезе које по својој природи или обичајима у трговини нису у вези са предметом споразума, и исти представља забрањени споразум, из одредби члана 4. став (1) тачка е) Закона о конкуренцији.

2. Сматрају се ништавим (ex lege) посебно одредбе члана 14. став 3. Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем и одредбе члана 65. став 6. , члана 65. став 7. и члана 68. став 1. Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже („Службене новине Општине Зеница“ број: 7/02 и 6/13), у складу са одредбама члана 4. став (2) Закона о конкуренцији.

3. Налаже се Граду Зеница, Трг Босне и Херцеговине 6., 72000 Зеница да одмах, а најкасније у року од 60 (шездесет) дана од дана пријема овог Рјешења, усклади одредбе члана 14. став 3. важеће Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем и одредбе члана 65. став 6. , члана 65. став 7. и члана 68. став 1. Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже („Службене новине Општине Зеница“ број: 7/02 и 6/13), са Законом о конкуренцији, односно са тачком 1. и 2. диспозитива овог Рјешења, те да у остављеном року доставе доказе о извршењу истих.

4. Изриче се новчана казна Граду Зеница, Трг Босне и Херцеговине 6., 72000 Зеница, због кршења одредби члана 4. став (1) тачка е) Закона о конкуренцији, утврђеног у тачки 1. овог Рјешења, у висини од 80.727,30 КМ (осамдесетхиљадаседамстотинадвасетседам и 30/100), у смислу члана 48. став (1) тачка а) Закона о конкуренцији, коју је дужна платити у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема овог Рјешења.

5. Утврђује се да је Јавно предузеће „Гријање“ д.о.о. Билмишће 107, 72000 Зеница, злоупотребио доминантан положај на тржишту испоруке топлотне енергије у граду Зеница, посебно одредбама члана 4. став 1. и члана 7. став 1. Одлуке о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора града Зенице у сезони гријања 2017./2018.

година број: 16090/17 од 10.10.2017. године условљавањем да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи немају везе са предметом споразума, у складу са одредбама члана 10. став (2) тачке д) Закона о конкуренцији.

6. Сматрају се ништавим (ex lege) посебно одредбе члана 4. став 1. и члана 7. став 1. Одлуке о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора града Зенице у сезони гријања 2017./2018. година број: 16090/17 од 10.10.2017. године у складу са одредбама члана 10. став (2) тачке д) Закона о конкуренцији.

7. Налаже се Јавном предузећу „Гријање“ д.о.о. Билмишће 107, 72000 Зеница, да одмах, односно у року од 60 (шездесет) дана од дана пријема овог Рјешења усклади посебно одредбе члана 4. став 1. и члана 7. став 1. Одлуке о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора града Зенице у сезони гријања 2017./2018. година број 16090/17 од 10.10.2017. године, са Законом о конкуренцији, односно са тачком 5. и 6. овог Рјешења, те да у остављеном року достави доказе о извршењу истих.

8. Изриче се новчана казна Јавном предузећу „Гријање“ д.о.о. Билмишће 107, 72000 Зеница, због кршења одредби из члана 10. став (2) тачке д) Закона о конкуренцији, утврђене у тачки 5. овог Рјешења, у висини од 16.830,434 КМ (шеснаестхиљадаосамстотинатридесет и 434/100 КМ) у складу са одредбом члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, коју је дужан платити у року од 15 (петнаест) дана од пријема овог Рјешења.

9. Уколико Град Зеница, Трг Босне и Херцеговине 6., 72000 Зеница и Јавно предузеће „Гријање“ д.о.о. Билмишће 107, 72000 Зеница не уплате изречене новчане казне из тачки 4. и 8. у остављеном року, исте ће се наплатити принудним путем, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока према важећим прописима Босне и Херцеговине.

10. Ово Рјешење је коначно и бит ће објављено у „Службеном гласнику БиХ“, службеним гласилима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

О б р а з л о ж е њ е

КонкурENCIЈСКИ савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: КонкурENCIЈСКИ савјет) је, путем службене е-маил адресе, запримио приговор физичког лица у коме се истиче да привредни субјекат Јавно предузеће „Гријање“ д.о.о. Билмишће 107, 72000 Зеница (у даљем тексту: ЈП Гријање Зеница) злоупотребљава свој монополистички положај, односно да услуге које пружају цијеновно не одговарају квалитети гријања, као и да ЈП Гријање Зеница не жели да достави Уговор о кориштењу услуга још од 2013. године, те да је ЈП Гријање Зеница одбило да закључи нови уговор с обзиром да у једном дијелу стана уопште нема радијаторе те је тражено да се изврши поновно премјер стана и уграде мјерни инструменти који ће мјерити потрошњу и одређивати цијену услуге коју плаћа.

У циљу прикупљања додатних података и информација у вези са начином испоруке и обрачуна топлотне енергије, КонкурENCIЈСКИ савјет се обратио привредном субјекту „ЈП Гријање Зеница“ са захтјевом за доставу релевантне документације и података (акт број: 01-26-10-163-2/17 од од 29.06.2017. године).

Привредни субјект „ЈП Гријање Зеница“ је поднеском број: 01-26-10-163-3/17 дана 13.07.2017. године, доставио тражено појашњење, преглед прописа који регулишу дјелатност производње и дистрибуције топлотне енергије, односно којима су регулисана права и обавезе корисника услуге и права и обавезе ЈП Гријање Зеница као даваоца услуге, примјерке Уговора закључених у 2016. години, за све врсте корисника, приликом чега се садржај истих разликује у зависности од тога да ли је корисник физичко или правно лице, те у зависности од чињенице да ли корисник има или нема уграђен индивидуални мјерач топлотне енергије.

С обзиром, да се Одлука о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора Града Зенице у сезони гријања 2016/2017 (Одлука Надзорног одбора привредног субјекта ЈП Гријање Зеница број: НО – 9116/16 од 30.06.2016. године) примјењује у периоду од 01.07.2016 – 30.06.2017. године, Конкурентијски савјет је актом број: 01-26-10-163-4/17 дана 09.10.2017. затражио од привредног субјекта „ЈП Гријање Зеница“, информацију, да ли је донесена Одлука за сезону гријања 2017/2018.

Привредни субјект „ЈП Гријање Зеница“ је поднеском број: 01-26-10-163-4/17 дана 17.10.2017. године, доставио информацију да је донесена Одлука о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора Града Зенице у сезони гријања 2017/2018 број: 16090/17 од 10.10.2017. године, као и предметну Одлуку.

Конкурентијски савјет је након проведених прелиминарних активности прикупљања података и документације, анализом прикупљене документације, увидом у Одлуку о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем и Услове за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже („Службене новине Општине Зеница" број: 7/02 и 6/13) (у даљем тексту Одлука и Услови) која је донесена од стране Општине Зеница, те анализом одредби Одлуке, као и Одлуке о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора Града Зенице у сезони гријања 2017/2018 број: 16090/17 од 10.10.2017. године донесену од стране Надзорног одбора привредног субјекта ЈП Гријање Зеница, дошао до сазнања да постоји основана сумња, да се одредбама, које се односе на плаћање (паушала) потрошача за стамбене и пословне просторе, са или без уграђеног мјерача топлотне енергије и плаћање паушала привремено искључених потрошача, значајно спречава, ограничава и нарушава тржишна конкуренција.

На основу анализе прикупљене документације, Конкурентијски савјет је оцијенио да постоји основана сумња о постојању ограничавања, спречавања и нарушавања тржишне конкуренције, у смислу члана 4. став (1) тачке е) и члана 10. став (2) тачке д) Закона.

1. Поступак по Закључку о покретању поступка по службеној дужности

На основу наведеног, Конкурентијски савјет је у складу са чланом 32. став (1) Закона, донио Закључак о покретању поступка по службеној дужности број: УП-05-26-3-030-2/17 од 30.11.2017. године (у даљем тексту: Закључак), против против Града Зенице (Законом о граду Зеница „Службене новине ФБиХ“ бр. 80/14, Општина Зеница, постала Град Зеница), Трг Босне и Херцеговине 6., Зеница, Босна и Херцеговина ради утврђивања постојања забрањених конкурентијских дјеловања у смислу члана 4. став (1) тачка е) и Јавног предузећа „Гријање“ д.о.о. Билмишће 107, 72000 Зеница (у даљем тексту: ЈП Гријање Зеница), ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији.

У складу са чланом 33. став (1) Закона, Конкурентијски савјет је, дана 01.12.2017. године доставио предметни Закључак на читавање те затражио релевантну документацију потребну у поступку Граду Зеница актом број: УП-05-26-3-030-6/17 и ЈП Гријање Зеница актом број: УП-05-26-3-030-6/17.

Конкурентијски савјет је запримио, дана 25.12.2017. године поднеском број: УП-05-26-3-030-10/17, захтјев Града Зеница, за продужењем рока за изјашњење, односно доставу одговора на предметни Закључак, у складу са одредбама члана 33. став (4) Закона о конкуренцији.

Такођер, ЈП Гријање Зеница доставио је захтјев за продужењем рока за доставу читавања на предметни Закључак у складу са одредбама члана 33. став (4) Закона о конкуренцији, дана 25.12.2017. године поднеском број: УП-05-26-3-030-9/17.

Конкурентијски савјет је оцијенио да постоје оправдани разлози за усвајање напријед наведених захтјева, те је Граду Зеница и ЈП Гријање Зеница, одобрио продужење рока за доставу читавања на предметни Закључак (акт број: УП-05-26-3-030-12/17 и акт број: УП-05-26-3-030-13/17 од дана 26.12.2017. године).

Тражену документацију, као и одговор на Закључак, Град Зеница је доставио дана 11.01.2018. године поднеском број: УП-05-26-3-030-12/17 наводећи слиједеће:

- да је Савјет општине Зеница на основу одредаба чл.2.т.3., а у вези са чланом 4. Закона о комуналним дјелатностима ("Сл. лист СР БиХ", бр. 20/90) и чл. 34. Статута, Општине Зеница - пречишћен текст ("Сл. новине Општине Зеница", бр. 3/98 и 6/99) донио Одлуку о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем;
- да су саставни дио те Одлуке Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже. Одлука и Услови објављени су у "Службеним новинама Општине Зеница" број:7/02 и 6/13. Ступањем на снагу предметне Одлуке и Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже престала је да важи Одлука о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем ("Службене новине Општине Зеница и Бусовача", бр. 5/85) и Услови за испоруку топлотне енергије из вреловодне мреже ("Службене новине Општине Зеница и Бусовача", бр. 8/85);
- да дјелатност загријавања стамбеног и пословног простора према Закону о комуналним дјелатностима СРБиХ и Закона о комуналним дјелатностима ("Сл.новине Зе-до кантона", бр. 17/08) представља једну од комуналних дјелатности чије нормативно уређивање је у надлежности Општине/Града;
- да је у том смислу Општина/Град Зеница уредила услове изградње, реконструкције и одржавања објеката даљинског гријања стамбеног и пословног простора града Зеница, испоруку и кориштење топлотне енергије као и међусобне односе субјеката у процесу загријавања простора даљинским гријањем;
- да дјелатност загријавања стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем представља комуналну дјелатност од посебног значаја за град Зеницу;
- да цијена топлотне енергије која се из система даљинског гријања Града испоручује грађанима и другим субјектима утврђује на основу калкулације цијене гријања базиране на економским и техничким параметрима за сваку сезону гријања;
- да сагласност на цијену топлотне енергије даје Градско вијеће приликом усвајања Програма организовања сезоне гријања који припрема ЈП Гријање Зеница (Управа и Надзорни одбор предузећа);
- да у процедурама доношења и провођења Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зеница са Условима за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже Општина/Град Зеница је у потпуности поступао у складу са одредбама Закона о комуналним дјелатностима ("Сл.лист СР БиХ", бр. 20/90) и Закона о комуналним дјелатностима ("Сл. новине Зе- до кантона", бр. 17/08), тј. у оквиру својих регулаторних овласти, а што подразумијева обезбјеђивање претпоставки за организовање и пружање комуналних услуга и комуналних дјелатности;
- да је Општина/Град Зеница основао ЈП Гријање Зеница као дистрибутера и испоручиоца топлотне енергије за потребе даљинског гријања стамбеног и пословног простора Града Зеница што не представља злоупотребу доминантног положаја како је то дефинисано одредбама члана 10. Закона о конкуренцији ("Сл. гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09);
- да је одредбама чл. 14. Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице регулисано привремено и трајно одустајање од преузимања топлотне енергије (искључење) и уведена обавеза плаћања паушала у износу од 10% цијене гријања на име ангажоване топлотне енергије за гријање стамбеног простора;
- да је одредбама чл. 65.-68. те Одлуке утврђен начин калкулације цијене гријања те да цијену чини износ од 10% паушала (фиксни трошак за ангажовану топлотну енергију) и износ од 90% за варијабилне трошкове (цијена енергената, топлотне и електричне енергије, ХП воде и др.),

што је детаљније описано у одговору ЈП "Гријање" д.о.о. Зеница који је према цитираном Закључку достављен КонкурENCIЈском савјету.;

- да полазећи од напријед изнесеног сматрају да не постоје оправдани разлози за сумњу о постојању ограничавања, спречавања и нарушавања тржишне конкуренције у смислу одредаба Закона о конкуренцији, а с обзиром на чињеницу да Општина/Град поступа у складу са својим регулаторним овластима код уређења услова испоруке топлотне енергије за загријавање стамбеног и пословног простора Града Зеница, те да Одлука о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зеница са Условима за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже равноправно и под истим условима третира све субјекте - кориснике система даљинског гријања Града Зеница;
- да истичу, да је овдје ријеч о технички једино могућем рјешењу пружања услуга даљинског гријања града које егзистира више од 50 година;
- да постојање обавезе плаћања паушала на име ангажоване топлотне енергије за гријање стамбеног простора у вишеспратним стамбеним објектима има своје техничко упориште што је такођер објашњено у одговору ЈП "Гријање" д.о.о. Зеница.

Тражену документацију, као и одговор на Закључак, ЈП Гријање Зеница је доставио дана 26.12.2017. године поднеском број: УП-05-26-3-030-11/17 наводећи слиједеће:

- да је ЈП Гријање Зеница основано Одлуком Општинског вијећа о оснивању Јавног предузећа "Гријање" број 01-23-27/97 од 05.06.1997. године, која одлука је измијењена Одлуком Вијећа Општине Зеница о измјенама и допунама Одлуке о оснивању Јавног предузећа "Гријање" д.о.о. Зеница бр. 01-17-22247/01 од 29.11.2001. године;
- да је Одлуком о усклађивању статуса ЈП Гријање са Законом о привредним друштвима и Законом о јавним предузећима (Службене новине Општине Зеница број 2/06) ово јавно предузеће организовано је као друштво са ограниченом одговорношћу и исто је као такво уписано у судски регистар као Јавно предузеће за производњу и дистрибуцију топлоте "Гријање" д.о.о. Зеница;
- да су органи управљања предузећем, одређени Статутом ЈП Гријање Зеница: Скупштина, Надзорни одбор, Управа, као органи управљања, Одбор за ревизију и Одјел за интерну контролу;
- да функцију Скупштине предузећа, као највишег органа у предузећу, врши градоначелник Града Зеница;
- да је основна дјелатност ЈП Гријање Зеница дистрибуција топлотне енергије од произвођача АрцелорМиттал д.о.о. Зеница до крајњих потрошача, физичких и правних лица, која користе топлотну енергију за загријавање стамбених и пословних простора, те да је предузеће дужно да обавља регистрирану дјелатност уписану у судски регистар ради стицања добити и вршења послова од општег интереса;
- да је чланом 2. став 1. Закона о јавним предузећима ФБиХ (Сл. Новине ФБиХ бр. 8/05, 81/08, 22/09 и 109/12) прописано да су јавна предузећа, у смислу овог закона, правна лица уписана у судски регистар као привредно друштво које обавља дјелатност од јавног друштвеног интереса (енергетика, комуникације, комуналне дјелатности, управљање јавним добрима и друге дјелатности од јавног друштвеног интереса) или правно лице дефинисано као јавно предузеће посебним прописом;
- да Закон о комуналним дјелатностима Зеничко-добојског кантона („Сл. Новине Зе-до кантона“ број 17/2008) одређује, између осталог, које су то комуналне дјелатности на подручју овог кантона, начин обављања и финансирања, те друга питања од значаја за успјешно обављање комуналних дјелатности;
- да је чланом 10. тачка е. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона предвиђено да се цијена комуналних услуга образује према калкулативним параметрима које усваја Општинско вијеће (сада је то Градско Вијеће), а којим се обезбјеђује најмање проста репродукција у периоду

од двије године. Такођер, тачком х. истог члана предвиђено је да давалац комуналних услуга мора континуирано да ради на подизању нивоа комуналних услуга и унапређењу комуналне дјелатности;

- да је чланом 19. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона предвиђено између осталог, да висину цијене и начин плаћања комуналне услуге предлаже давалац комуналне услуге, на темељу детаљне калкулације, док Општинско вијеће одређује цијену комуналних услуга за потрошаче домаћинства у стамбеним објектима и становима и потрошаче правна лица у пословним објектима и просторима. Овим чланом закона прописано је и шта све треба да садржи цијена комуналне услуге, од трошкова текућег одржавања, до амортизације;
- да на основу члана 2. тачка 3., а у вези са чланом 4. Закона о комуналним дјелатностима (Сл. лист СР БиХ бр. 20/90) Вијеће Општине Зеница донијело је Одлуку о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем и Услове за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже (Сл. Новине Општине Зеница број 7/2002 и 6/2013);
- да је ступањем на снагу Закона о комуналним дјелатностима Зеничко-добојског кантона (Сл. Новине Зе-до кантона број 17/2008) престао је да важи Закона о комуналним дјелатностима (Сл. лист СР БиХ бр. 20/90), који је готово на исти начин регулисао ову област;
- да је чланом 21. Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем (Сл. Новине Општине Зеница број 7/2002 и 6/2013) предвиђено да цијену гријања утврђује Управни одбор (сада је то Надзорни одбор) уз сагласност Вијећа општине Зеница;
- да у складу са напријед наведеним законским овлаштењима Управа ЈП Гријање Зеница дана 29.06.2017.године, сачинила Програм организовања сезоне гријања 2017./2018. године број 10520/1/17, а Надзорни одбор ЈП Гријање Зеница је усвојио овај Програм организовања сезоне гријања 2017./2018. године својом Одлуком број 11483/17, на другој ванредној сједници одржаној дана 14.07.2017. године;
- да је на 13. сједници Градско вијеће Зеница усвојило овај Програм организовања сезоне гријања 2017./2018. године доношењем Закључка број: 01-01-16441/17 од 28.09.2017. године;
- да се Програм организовања сезоне гријања 2017./2018. године број 10520/1/17 од 29.06.2017. године састоји од: уводног дијела са посебним освртом на искуства из ранијих сезона, програма организовања сезоне (почетак и трајање), припреме за почетак и трајање сезоне, калкулације цијена гријања за сезону 2017./2018. година, санације дуга из претходних година и приједлога мјера за повећање степена наплате дуга;
- да на основу Закључка Градског вијећа Зенице број: 01-01-16441/17 од 28.09.2017. године Надзорни одбор ЈП Гријање Зеница донио је Одлуку о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора града Зенице у сезони гријања 2017./2018. година број 16090/17, на својој сједници одржаној дана 10.10.2017. године, којом одлуком је предвиђена иста цијена као и у Програму организовања сезоне гријања 2016./2017;
- да на основу поменутих одлука, ЈП Зеница фактурише своје услуге физичким и правним лицима, те да су се овакве одлуке доносиле и у ранијим годинама;
- да се из овога може закључити да је ЈП Гријање Зеница доносило одлуке о цијени на основу сагласности на цијену дате од стране Градског Вијећа Зеница, да је исто испоштовало процедуре везане за формирање цијене за сваку гријну сезону и да се исто придржавало, како Закона о комуналним дјелатностима Зе-до кантона, тако и Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем и Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже;
- да у вези паушала битно је напоменути да, у складу са чланом 65. и 68. Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем и Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже укупну цијену гријања стамбеног простора

за сезону гријања чини јединична цијена КМ/м² или КМ/MWh, а састоји се из паушала (10%) и цијене гријања (90%);

- да је чланом 14. поменуте Одлуке предвиђено да за вријеме "привременог" одустајања од преузимања топлотне енергије потрошач обавезан да плаћа Дистрибутеру, на име ангажоване топлотне енергије, паушал у износу од 10% цијене гријања, изузев у случају више силе. То значи да паушал плаћају и привремено искључени као и прикључени потрошачи са/на мрежу даљинског гријања;

- да приликом израде Програма организовања сезоне гријања и Плана пословања за сваку годину утврђују се економски елементи обрачуна који се састоје од плана прихода и плана расхода, при чему се примјењује начело једнакости прихода и расхода на начин да утврђена цијена комуналне услуге обезбиједи најмање просту репродукцију, што је у складу са чланом 10. став е) Закона о комуналним дјелатностима Зеничко-добојског кантона;

- да је по наведеном принципу израђен Програм организовања сезоне гријања 2017./2018.година и утврђена калкулација цијене гријања за сезону 2017./2018.годину, према којој трошкови сезоне гријања (директни трошкови+трошкови дистрибуције) планирани су у укупном износу од 14.063.007 КМ;

- да у укупним трошковима сезоне гријања директни (варијабилни) трошкови учествују са цца 69% док трошкови дистрибуције (фиксни трошкови) учествују са цца 31%;

- да приликом израде Програма организовања сезоне гријања и Плана пословања, предузеће прво планира трошкове сезоне гријања, чија је структура приказана у достављеној табели, а који су основа за планирање укупних прихода;

- да се укупни приходи утврђују на основу површине стамбеног и пословног простора који се загријава и површине стамбеног и пословног простора који су привремено искључени са мреже даљинског гријања., те на основу тих површина утврђује се јединична цијена гријања стамбеног и пословног простора, која ће омогућити да планирани укупни приходи буду у истом нивоу у којем су планирани укупни расходи;

- да примјењујући начело једнакости прихода и расхода, укупни приходи су планирани у износу од 14.063.007. КМ;

- да структуру укупних прихода чине:

- Приходи од стамбеног простора:

Укупни приходи од стамбеног простора планирани су у износу 10.162.221,66 КМ,а њихова структура је слиједећа:

а) Приходи од стамбеног простора код којих се обрачун врши по површини (без мјерача топлотне енергије - калориметра) 9.499.745,15 КМ

б) Приходи од стамбеног простора код којих се обрачун врши путем мјерача топлотне енергије - калориметра110.392,40 КМ

ц) Приход од паушала стамбеног простора који су привремено искључени, као и од простора код којих се обрачун врши путем мјерача топлотне енергије – калориметра...550.084,11 КМ.

- Приходи од пословног простора:

Укупни приходи од пословног простора планирани су у износу 3.902.784,91 КМ,а њихова структура је слиједећа:

д) Приходи од пословног простора код којих се обрачун врши по површини (без мјерача топлотне енергије - калориметра) 1.542.070,73 КМ

е) Приходи од пословног простора код којих се обрачун врши путем мјерача топлотне енергије - калориметра 1.955.950,00 КМ

ф) Приход од паушала пословног простора који су привремено искључени, као и од простора код којих се обрачун врши путем мјерача топлотне енергије - калориметра 404.764,18 КМ.

- да наведени подаци указују да приходи од паушала представљају дио укупних прихода неопходних за покриће укупних расхода;

- да су наведени укупни приходи планирани на основу површина стамбеног и пословног простора и јединичних цијена које су наведене у Програму организовања сезоне гријања 2017./2018.године којег је усвојило Градско вијеће својим Закључком број 01-01-16441/17 од 28.09.2017.године и самим тим дало сагласност на јединичне цијене за испоручену топлотну енергију;

- да на основу наведеног Закључка, Надзорни одбор је, на основу члана 21. Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем, донио Одлуку о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора Града Зенице у сезони гријања 2017./2018. године број 16090/17 од 10.10.2017.године;

- да се у члану 2. став (1) Одлуке о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора Града Зенице у сезони гријања 2017./2018.година наводи да цијена гријања стамбених простора у којима није уграђен мјерач топлоте износи 2,40 КМ/м² мјесечно, а у ставу (4) се наводи да укупну цијену гријања стамбеног простора за сезону гријања 2017./2018.година чини јединична цијена КМ/ м², а састоји се од паушала (10%) и цијене гријања (90 %);

- да ова одредба из Одлуке подразумијева да паушал од 10% није никакав додатак на јединичну цијену од 2,40 КМ/ м² већ је исти садржан у наведеној цијени и представља дио укупне цијене коју плаћа потрошач;

- да према томе,утврђена цијена од 2,40 КМ/ м² састоји се од 0,24 КМ/ м² (паушал 10%) и 2,16 КМ/м² цијене гријања (90%). Цијена гријања пословног простора, без мјерача топлотне енергије-калориметра, из члана 5. Одлуке о цијени, од 4,00 КМ/ м² има исту структуру као и цијена стамбеног простора у којем није уграђен мјерач топлоте, а састоји се од 0,40 КМ/ м² (паушал 10%) и 3,60 КМ/ м² цијене гријања (90%). Планирани укупни приходи од стамбеног (9.499.745,15 КМ) и пословног простора (1.542.070,73 КМ) код којих се обрачун врши по површини (без мјерача топлотне енергије-калориметра) представљају умножак површине која се загријава и јединичне цијене од 2,40 КМ/ м² код стамбеног простора, односно 4,00 КМ/ м² код пословног простора;

- да приходи од стамбеног простора (110.392,40 КМ) и пословног простора (1.955.950,00 КМ), код којих се обрачун врши путем мјерача топлотне енергије - калориметра, представљају умножак стварно утрошене количине топлотне енергије (MWh) очитане на бројилу и јединичне цијене од 94,36 КМ/MWh за стамбени простор, односно 115,32 КМ/MWh за пословни простор;

- да напомињу да се ова врста прихода остварује у вријеме испоруке топлотне енергије која траје од 15.октобра текуће до 15.априла наредне године, на начин да се обрачун и фактурисање врши мјесечно у наведеном периоду. Приходи од паушала стамбеног простора (550.084,11 КМ) и пословног простора (404.764,18 КМ), који су привремено искључени, и код којих се обрачун врши путем мјерача топлотне енергије-калориметра представљају 10 % умношка површине и јединичне цијене од 2,40 КМ/м² за стамбени простор, односно 4,00 КМ/м² за пословни простор. Напомињемо да се и ова врста прихода остварује у вријеме испоруке топлотне енергије која траје од 15.октобра текуће године до 15.априла наредне године, на начин да се обрачун и фактурисање врши мјесечно у наведеном периоду;

- да поново подсјећају да је ова врста прихода саставни дио укупних прихода и да је иста дио калкулативних елемената на основу којих се утврђује јединична цијена топлотне енергије за потрошаче код којих се обрачун врши по површини и за потрошаче код којих се обрачун врши путем мјерача топлотне енергије- калориметра:

- да би евентуалним укидањем ове врсте прихода предузећу била наметнута обавеза на изналажењу нових извора прихода који би омогућили примјену начела једнакости прихода и расхода. Полазећи од тога, нови извор прихода би се могао остварити једино кроз повећање јединичне цијене гријања код свих активних потрошача, без обзира на начин на који се врши обрачун;
- да упркос чињеници што се Програм организовања сваке сезоне гријања и План пословања базирају на начелу једнакости укупних прихода и расхода, предузеће је, у готово свим пословним годинама, пословало са губицима;
- да према достављеним подацима који се односе на преглед резултата пословања за период 2009. - 2016. године, предузеће је у 2009., 2010., 2011., 2012., 2014., 2015. години пословало са губицима који су највећим дијелом узроковани високим осталим расходима, а прије свега расходима по основу исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања, односно ненаплаћеним потраживањима старијим од 12 мјесеци која, према међународним рачуноводственим стандардима, терете расходе текућег извјештајног периода, те да је предузеће извршило исправку вриједности сумњивих и спорних потраживања старијих од 12 мјесеци по годинама;
- да је исказана добит за 2013. годину искључиво резултат високих прихода по основу отписа затезних камата, примјеном Закона о висини стопе затезне камате на јавне приходе, у износу од 4.971.756,74 КМ. Остварени приходи по овом основу проистекли су из основа примјене Закона о допунама закона о висини стопе затезне камате на јавне приходе (Сл. новине ФБиХ бр. 28 од 10.04.2013. године) по којем су порезни обвезници стекли право на 100 % отпис затезних камата под условом да главни дуг по основу јавних прихода и трошкова принудне наплате из ранијег периода измире до 31.12.2013. године. Обзиром да су крајем обрачунског периода измирили главни дуг по основу обрачунатог пореза на промет производа и услуга из периода 2002.-2005. година, Порезна управа ФБиХ је својим Рјешењем извршила отпис затезних камата у наведеном износу. Уколико би укупни приходи били умањени за наведени износ отписаних затезних камата, пословни резултат и у 2013. години би био негативан.
- да је исказана добит за 2016. годину искључиво резултат наплаћених, раније исправком отписаних, потраживања у износу од 1.484.124,00 КМ;
- да су наведени резултати пословања негативно се одразили и на стање капитала (табеларни приказ и објашњење истог);
- да у вези навода Конкурентијски савјета изнесених у образложењу Закључка број: УП-05-26-3-030-2/17 од 30.11.2017. године да се путем службене е-маил адресе, обратио наш потрошач - физичко лице са одређеним приговорима не могу коментарисати из разлога што није тачно наведено о ком потрошачу се ради и о којем догађају се ради како би ови наводи били провјерени;
- да имају потребу истакнути чињеницу да Систем даљинског гријања је изграђен 1967. године, као централни систем загријавања града и приградских насеља, са котловским постројењима смјештеним у "Енергани" ("АрцелорМиттал д.о.о. Зеница - раније власништво "БХ Стеел" д.о.о. Зеница, односно првобитно "Жељезара Зеница" д.о.о. Зеница), и вреловодном дистрибутивном мрежом (зракастог облика) у дужини од 120 км са цца 516 топлотних подстанција, и који је предвиђен за загријавање 1,039.000 м² стамбеног (цца 21.000 станова) и 350.000 м² пословног простора;
- да већи дио стамбених и пословних простора, цца 90%, је изграђено у периоду до 1990. год., и у којима је систем испоруке топлотне енергије ријешен двоцијевним системом, путем више вертикала, тако да је кроз једну стамбену јединицу пролазило, у просјеку, четири вертикале. На тај начин могућност наплате испоручене и потрошене топлотне енергије за једну стамбену јединицу, био је могућ само путем дјелилаца, тј. алокатора, али под условом да све стамбене јединице, у оквиру једне стамбене зграде, имају уграђене дјелиоце;
- да иако је за кориснике уградња појединачних мјерних уређаја (калориметара), на свако гријно тијело (радијатор), представљало знатан финансијски трошак, у више наврата су удовољавали

захтјевима корисника за уградњом истих, премда је за Предузеће такав начин представљао додатне потешкоће код обрачуна, јер је један корисник имао три до четири шифре, у зависности од броја уграђених калориметара. На овакав начин корисник је, према сопственој вољи, одређивао које просторије ће загријавати, а које не;

- да за случај, који се спомиње у "Образложењу", ЈП Гријање је, у једном случају, одбило корисника из разлога што је исти тражио уградњу једног калориметра на један радијатор, при чему би остале везе (за преостале радијаторе) биле блиндиране.

- да је у другом случају ЈП Гријање одбило корисника који је тражио да се просторије, у којима не постоје радијатори (према изворном пројекту нису предвиђени радијатори), као што су нише, шпајзеви и мали ходници, избаце из гријне површине, а да се на осталим радијаторима уграде калориметри;

- да појашњења ради, свака изграђена зграда посједује изведбене пројекте машинских инсталација гријања, на основу којих је извршена и уградња инсталација и гријних тијела. Истим пројектима су дефинисане и посредно загријаване просторије, у којима нису инсталирана гријна тијела, а које улазе у укупну загријавану површину.;

- да наводи Конкурентијског савјета на основу којих је исти донио одређене закључке, анализирајући прикупљену документацију, у дијелу који се односи на достављање Одлуке о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора града Зенице у сезони гријања 2017/2018. година број 16090/17 Надзорног одбора ЈП Гријање Зеница од 10.10.2017. године од стране ЈП Гријање Зеница поднеском број 01-26-10-163-4/17 од 17.10.2017. године смо образложили у уводном дијелу овог акта (начин тј. процедуру доношења одлуке о цијени) па сматрају да нема потребе за даљњим понављањем;

- да је битно напоменути да је чланом 4. Општинске Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем предвиђено да је "дистрибутер и испоручилац топлотне енергије ЈП Гријање Зеница", а не, како то Конкурентијски савјет наводи, да је "ЈЕДИНИ" дистрибутер и испоручилац топлотне енергије;

- да у вези навода корисника да исти нема закључен уговор, а ако се узме у обзир чињеница да је цца 20.000 корисника услуга гријања и да се они свакодневно мијењају, битан је став суда изражен у судским пресудама у којима је суд становишта да се овдје ради о уговору по приступу јер обавеза плаћања гријања настаје примањем услуге а не потписивањем уговора у писменој форми;

- да како је претходно наведено "Систем даљинског гријања је изграђен 1967.године, као централни систем загријавања града и приградских насеља, те да је видљиво да систем гријања Града Зенице изграђен као централни систем, са једним произвођачем топлотне енергије (од кога ЈП Гријање Зеница купује топлотну енергију) и једним Дистрибутером (ЈП Гријање Зеница - раније, до оснивања Јавног предузећа, ту функцију је обављао ООУР у склопу РО "Жељезара Зеница");

- да према томе, на овако изграђеном систему, не постоји могућност увођења више произвођача топлотне енергије, као и више дистрибутера, те се притом мисли на систем изграђен за снабдијевање топлотном енергијом свих објеката изграђених са двоцијевним вертикалним системом прије рата 1992.-1995.године;

- да је послјератна изградња на основу Закона о грађењу, омогућавала изградњу нових стамбено- пословних објеката са сопственим извором загријавања и са увођењем појединачних мјерача топлотне енергије за станове и просторе. Сви ти новоизграђени објекти су се, без обзира на могућност индивидуалног загријавања, у 95% случајева, одлучивали на загријавање путем централног градског система;

- да у вези навода на стр.6. Образложења Закључка „Увидом у Одлуку која је донесена од стране Општине Зеница.....констатују да Конкурентијски савјет, приликом изношења констатације о постојању основане сумње - код одредаба које се односе на плаћање паушала - да се значајно

спрјечава, ограничава и нарушава тржишна конкуренција, уопште није узео у разматрање слједеће:

а) Приликом пројектовања објеката, нпр. стамбених зграда, које имају карактер објеката колективног становања, пројектовање се врши на начин да се зграда посматра као енергетска цјелина, тј. пројектује се загријавање исте са свим становима, при чему се и грађевински елементи за изградњу пројектују са што нижим коефицијентима пролаза топлоте, да би топлотна заштита зграде била што боља. Како приликом пројектовања зграде нису предвиђени случајеви искључења појединих станова, то сваки такав случај доводи до поремећаја у испоруци топлотне енергије, тј. долази до потхлађивања сусједних гријаних станова. Да би се такав поремећај компензирао Дистрибутер испоручује већу количину топлотне енергије згради. Ту повећану испоруку не би било коректно фактурисати активним корисницима. Прорачуни губитака показују да искључени станови одузимају од 10 до 40% топлотне енергије од сусједних гријаних станова;

б) Већина предузећа у БиХ, која се баве производњом, дистрибуцијом и испоруком топлотне енергије крајњим потрошачима, у својим одлукама имају уграђене одредбе фактурисања својих услуга кроз фиксне и варијабилне трошкове, а за привремено искључене потрошаче фактурисање само фиксних (паушалних) трошкова. Јавно предузеће "Гријање" д.о.о. Зеница, на основу методологије распореда (калкулације) трошкова производње и дистрибуције топлотне енергије на енергетске субјекте, уз примјену одговарајућих параметара (цијена купљене топлотне енергије, трошкови дистрибуције и испоруке топлотне енергије, материјални и нематеријални трошкови предузећа, и сл.), утврђује цијеновне разреде за услуге енергетских дјелатности производње, дистрибуције и испоруке топлотне енергије, како слиједи:

1. Обрачун према површини за физичка лица и правна лица, која немају инсталиране мјерне уређаје, врши се на основу фиксних (паушал) и варијабилних трошкова, који износе:

а) Фиксни трошкови (материјал за текуће и инвестиционо одржавање, трошкови радне снаге и накнаде, трошкови производних услуга, амортизација, нематеријални трошкови - подјела и штампа рачуна, наплата, читавања мјерача, и сл., као и трошкови индиректног загријавања) у износу од 10%,

б) Варијабилни трошкови (трошкови купљене топлотне енергије, трошкови електричне енергије и трошкови хемијски припремљене воде) у износу од 90%.

Да иако су на страни 4. у табели Трошкови сезоне гријања приказани фиксни трошкови у износу од 31 % док су варијабилни трошкови исказани у износу од 69%, Одлуком о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем и Условне за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже (Сл. Новине Општине Зеница број 7/2002 и 6/2013) предвиђен је омјер у износу од 10 % фиксних трошкова према 90% варијабилних трошкова;

2. Обрачун, према инсталираном мјерном уређају, за физичка и правна лица, врши се на основу фиксних и варијабилних трошкова, који износе:

а) Фиксни трошкови (према површини гријања из пројекта машинских инсталација) у износу од 10%,

б) Варијабилни трошкови (према читаном износу са мјерног уређаја) у КМ/MW.

3. Обрачун за привремено искључена физичка и правна лица, врши се на основу фиксних трошкова (према површини гријања из пројекта машинских инсталација) у износу од 10%.

б) У приједлогу Закона о топлотној енергији у Федерацији, чланом 44. став 1) до 5), прецизирани су услови под којим је могуће издавање из топлификационог система и обавеза плаћања фиксних трошкова.

ц) У Закону о тржишту топлинске енергије (НН 80/13, 14/14, 102/14, 95/15) Републике Хрватске, чланом 45 став (1)1. до 8. и (9) прецизирани су услови под којим је могуће издвајање из топлификационог система и обавеза плаћања фиксних трошкова.

д) У уговорима о потрошњи топлотне енергије "Брод-плин" д.о.о. Славонски Брод, "Градска Топлана" Карловац, ЈКП "Суботичка Топлана" Суботица, назначена је, као посебна ставка, обавеза плаћања фиксних трошкова.

- да је паушал уведен како би се унаприједила дистрибуција (испорука) њихових услуга, што је и законска обавеза ЈП Гријање Зеница предвиђена чланом 10. тачка х. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона па предлажу да Конкурентијски савјет БиХ, у складу са чланом 4. тачка 3. Закона о конкуренцији БиХ донесе рјешење којим ће утврдити да не постоји злоупотреба доминантног положаја од стране ЈП Гријање Зеница.

Конкурентијски савјет је дана 25.01.2018. године актом број: УП-05-26-3-030-15/17, у складу с чланом 33. Закона, затражило од ЈП Гријање Зеница допуну одговора на предметни Закључак, у смислу достављања података о издатим рачунима (фактурама) за испоручену топлотну енергију крајњим потрошачима за стамбене и пословне просторе (физичких и правних лица) у случајевима када има или/нема уграђен мјерач топлотне енергије –калориметар, као и код привременог искључења.

ЈП Гријање Зеница је дана 05.02.2018. године поднеском за примљеним под бројем: УП-05-26-3-030-15/17 доставио тражене примјерке рачуна (фактура), на основу којих је видљиво да се код свих издатих рачуна за испоручену топлотну енергију обрачунава цијена гријања (90%) и паушал (10%) , те да се код рачуна привремено искључених корисника (РБ 082634-12/17 П) цијена гријања (90%) не наплаћује, док се паушал (10%) наплаћује за дати обрачунски период.

1.2. Прикупљање података од трећих лица

У току поступка ради утврђивања свих релевантних чињеница, у смислу члана 35. став (1) тачке а) и ц) Закона, Конкурентијски савјет је прикупио податке и документацију и од других тијела /институција које нису странке у поступку.

Конкурентијски савјет је, дана 25.01.2018 године упутио Захтјеве за доставу података (да ли се наплаћује фиксни трошак корисницима након искључивања из снабдијевања неком комуналном услугом) привредним субјектима: Електродистрибуција Зеница, Др. Сафвет бега Башагића, 72000 Зеница - актом број: УП-05-26-3-030-16/17 и ЈП Водовод и канализација Зеница, Бистуа Нуова 17, 72000 Зеница - актом број: УП-05-26-3-030-17/17.

Дана 31.01.2018. године, за примљен је поднесак привредног субјекта Електродистрибуција Зеница под бројем: УП-05-26-3-030-19/17 у којем нас обавјештавају да након искључења/обуставе напајања електричном енергијом на мјерном мјесту купца, Подружница Електродистрибуција Зеница не врши испостављање накнаде за мјерно мјесто (тзв.паушал) на рачунима електричне енергије, односно не врши обрачун нити наплату истих.

Дана 05.02.2018. године, за примљен је поднесак привредног субјекта ЈП Водовод и канализација Зеница под бројем: УП-05-26-3-030-20/17 у којем нас обавјештавају да ЈП Водовод и канализација Зеница не фактуришу нити наплаћује накнаду за фиксни трошак (паушал) корисницима након искључења са система јавног водоснабдијевања и одводње отпадних вода.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкурентијски савјет је у току поступка примијенио одредбе Закона о конкуренцији, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта („Службени гласник БиХ“, бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја („Службени гласник БиХ“, бр. 18/06 и 34/10), као и одредбе Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), у смислу члана 26. Закона о конкуренцији.

Такођер, КонкурENCIЈски савјет узео је у обзир одредбе Закона о комуналним дјелатностима Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине ФБиХ“, број: 70/06), Закона о комуналним дјелатностима („Службене новине Зеничко-добојског кантона“ број: 17/08), Закона о комуналним дјелатностима СРБиХ („Службене новине СРБиХ“, број: 20/90), Статут Општине Зеница („Службене новине Општине Зеница“ број: 3/98 и 6/99), Статут Града Зеница („Службене новине Општине Зеница“ број: 5/15), Закона о заштити потрошача Босне и Херцеговине („Службене гласник БиХ“, број: 25/06).

КонкурENCIЈски савјет у складу са чланом 43. став (7) Закона је у сврху оцјене даног случаја може користити судску праксу Европског суда правде и одлуке Европске комисије.

3. Релеватно тржиште

У складу са чланом 3. Закона, те члановима 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа који су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухвата све производе и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјењивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно географско тржиште обухвата цјелокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантног производа и/или услуге под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

На основу наведеног, КонкурENCIЈски савјет је у предметном поступку одредио два међусобно повезана тржишта и то:

1. релевантно тржиште регулисања права на уступање испоруке топлотне енергије од стране Града Зеница
2. релевантно тржиште испоруке топлотне енергије од стране ЈП Гријање Зеница.

3.1. Тржиште регулисања права на уступање испоруке топлотне енергије

У складу са чланом 2. став 3. Закона о комуналним дјелатностима СРБиХ је прописано да као дјелатности од посебног друштвеног интереса сматрају се и производња и дистрибуција топлоте, која обухвата производњу и дистрибуцију паре и топле воде за гријање и друге сврхе, мрежом до подстанице потрошача укључујући и подстанцу.

У складу са чланом 3. Закона о комуналним дјелатностима СРБиХ је прописано да Општина обезбјеђује организовано обављање комуналне дјелатности које може обављати јавно комунално предузеће, друго предузеће, мјесна заједница или радни човјек који оснује радњу ради самосталног обављања дјелатности личним радом као и да Општина даје даваоцу комуналне услуге на управљање и одржавање комуналне објекте и уређење индивидуалне и заједничке комуналне потрошње.

Такођер чланом 4. Закона о комуналним дјелатностима СРБиХ је прописано да Скупштина општине одлуком оснива јавно комунално предузеће којом се ближе одређују дјелатности које јавно комунално предузеће врши, услови под којима се врши производња и промет производа, односно обављање услуга, права и обавезе оснивача у управљању јавним комуналним предузећем, начин образовања цијена производа и услуга, као и услови под којима јавно комунално предузеће може повјерити обављање комуналних дјелатности другом предузећу,

односно радном човјеку који оснује радњу ради самосталног обављања дјелатности личним радом.

Надаље, престанком важења Закона о комуналним дјелатностима СРБиХ („Службене новине СРБиХ“, број: 20/90), ступио је на снагу Закон о комуналним дјелатностима („Службене новине Зеничко-добојског кантона“ број: 17/08) који је на сличан начин регулисао наведено.

Тако је чланом 6. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона прописано да општине обезбјеђују обављање комуналних дјелатности, под које спада и дјелатност снабдијевања топлотном енергијом, коју може обављати страно и домаће правно и физичко лице, док је чланом 8. став 3. прописано да општина може повјерити комуналну дјелатност наведеним субјектима полазећи од природе комуналне дјелатности и услова и потреба јединица локалне самоуправе у складу са законом.

Надаље, чланом 9. став 1. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона прописано је да општина за обављање појединих комуналних дјелатности које се финансирају из њеног буџета обавезно повјерава јавним предузећима комуналних дјелатности, које је одлукама општинског вијећа формирала за обављање тих комуналних дјелатности, док је ставом 2. истог члана прописано да уколико јавно комунално предузеће не посједује одговарајуће технолошке и економске услове за обављање повјерених комуналних дјелатности, односно дијела појединих комуналних дјелатности, обављање тих дјелатности може се повјерити другом правном лицу.

На основу горе наведених одредби Закона о комуналним дјелатностима СРБиХ и Статута, Вијеће Општине Зеница донијело је Одлуку о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем и Услове за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже којом је одредило да послове у области пружања услуга испоруке топлотне енергије обавља привредни субјекат ЈП Гријање Зеница на подручју Града Зенице.

Слиједом наведеног, Конкурenciјски савјет је одредио да је релевантно тржиште предметног поступка, тржиште регулисања права на уступање испоруке топлотне енергије од стране Града Зеница.

3.1.2. Тржиште испоруке топлотне енергије

У складу са чланом 4. став 4. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона под снабдијевањем топлотном енергијом подразумевају се послови производње и дистрибуције паре, вреле воде, топле воде и санитарне топле воде мрежом до подстанице корисника, укључујући и подстанцу, односно главни запорни вентил који се налази испред или у објекту, као и заједнички мјерни инструмент утрошка топлотне енергије у објектима колективног и индивидуалног становања.

Слиједом наведених законских одредби и подзаконских аката (Одлука о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем и Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже) ЈП Гријање Зеница једини је пружалац услуге испоруке топлотне енергије те сходно томе једини има могућност наплате за пружање наведене услуге, односно једини за наведену услугу корисницима испоставља рачуне (у складу са Одлуком о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора града Зенице у сезони гријања 2017./2018. година број 16090/17 (Надзорни одбор ЈП Гријање Зеница).

Стога је неспорно да ЈП Гријање Зеница има владајући положај на тржишту испоруке топлотне енергије на подручју Града Зенице, односно може се утврдити да је ријеч о законском монополу будући да ЈП Гријање Зеница предметну услугу обавља на основу искључивих права одређених прописом.

Слиједом наведеног, Конкурenciјски савјет је одредио да је релевантно тржиште предметног поступка, тржиште испоруке топлотне енергије од стране ЈП Гријање Зеница.

3.1.3. Релевантно тржиште у географском смислу

Релевантним тржиштем у географском смислу је утврђено подручје града Зеница, јер се предметни поступак односи на даљински систем испоруке топлотне енергије у граду Зеница.

Наиме, КонкурENCIЈски савјет је утврдио да је област регулисања права на уступање испоруке топлотне енергије у искључивој надлежности Града Зенице, док испоруку топлотне енергије врши ЈП Гријање Зеница, искључиво на територији града Зенице, те на основу наведеног релевантним тржиштем у географском смислу је утврђено подручје града Зеница.

Слиједом наведеног, КонкурENCIЈски савјет је утврдио да је релевантно тржиште предметног поступка:

1. тржиште регулисања права на уступање испоруке топлотне енергије од стране Града Зеница, на подручју града Зенице и
2. тржиште испоруке топлотне енергије од стране ЈП Гријање Зеница, на подручју града Зенице .

4. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

Након сагледавања свих релевантних чињеница, доказа и документације достављене од странке у поступку, као и података којма располаже КонкурENCIЈски савјет, утврђено је слиједеће:

4.1. Град Зеница – забрањени споразум

- да је Вијеће Општине Зеница на основу одредаба чл.2.т.3., а у вези са чланом 4. Закона о комуналним дјелатностима ("СИ. лист СР БиХ", бр. 20/90) и чл. 34. Статута, Општине Зеница - пречишћен текст ("Сл. новине Општине Зеница", бр. 3/98 и 6/99) донијело Одлуку о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем;
- да су саставни дио те Одлуке Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже, те да су Одлука и Услови објављени су у "Службеним новинама Општине Зеница" број:7/02 и 6/13;
- да ступањем на снагу предметне Одлуке и Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже престала је да важи Одлука о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем ("Службене новине Општине Зеница и Бусовача", бр. 5/85) и Услови за испоруку топлотне енергије из вреловодне мреже ("Службене новине Општине Зеница и Бусовача", бр. 8/85);
- да дјелатност загријавања стамбеног и пословног простора према Закону о комуналним дјелатностима („Службени лист СР БиХ“ број: 20/90) и Закона о комуналним дјелатностима ("Сл.Новине Зе-до кантона", бр. 17/08) представља једну од комуналних дјелатности чије нормативно уређивање је у надлежности Општине/Града;
- да је Одлука је донесена на основу тада важећег Закона о комуналним дјелатностима („Службени лист СР БиХ“ број: 20/90):

У члану 2. је прописано: „Као дјелатности од посебног друштвеног интереса у смислу овог закона сматрају се: ... тачка 3. „производња и дистрибуција топлоте, која обухвата производњу и дистрибуцију паре и топле воде за гријање и друге сврхе, мрежом до подстанице потрошача укључујући и подстаницу.“

У члану 3. је прописано: „(1) Општина обезбјеђује организовано обављање комуналне дјелатности.“ (2) Комуналне дјелатности може обављати јавно комунално предузеће, друго предузеће, мјесна заједница или радни човјек који оснује радњу ради самосталног обављања дјелатности личним радом (у даљем тексту: давалац комуналне услуге). (3) Општина даје

даваоцу комуналне услуге на управљање и одржавање комуналне објекте и уређење индивидуалне и заједничке комуналне потрошње.“

У члану 4. је прописано: „(1) Скупштина општине одлуком оснива јавно комунално предузеће. (2) Одлуком из претходног става ближе се одређују дјелатности које јавно комунално предузеће врши, услови под којима се врши производња и промет производа, односно обављање услуга, права и обавезе оснивача у управљању јавним комуналним предузећем, начин образовања цијена производа и услуга, као и услови под којима јавно комунално предузеће може повјерити обављање комуналних дјелатности другом предузећу, односно радном човјеку који оснује радњу ради самосталног обављања дјелатности личним радом.“

У члану 12. је прописано: (1) Средства за обављање комуналних дјелатности индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђују се из цијене комуналних услуга. (2) Цијеном комуналних услуга обезбјеђују се средства за покриће укупних расхода даваоца комуналне услуге и унапређење постојећих комуналних објеката и уређаја, према нормативима и стандардима комуналне дјелатности. (3) Скупштина Општине утврђује јединицу мјере и прописује начин образовања цијена комуналних производа и услуга, а цијену утврђује давалац комуналне услуге.“

- да ступањем на снагу Закона о комуналним дјелатностима („Службене новине Зеничко-добојског кантона“ број: 17/08) престао је важити Закон о комуналним дјелатностима („Службени лист СР БиХ“ број: 20/90);

- да Закон о комуналним дјелатностима (Зе-До кантона) прописује у члану 3. став (1) алинеја д) да је комунална дјелатност индивидуалне комуналне потрошње „снабдијевање топлотном енергијом“, у члану 4. став (4) под снабдијевањем топлотном енергијом подразумевају се послови производње и дистрибуције паре, вреле воде, топле воде и санитарне топле воде мрежом до подстанице корисника, укључујући и подстанцу, односно главни запорни вентил који се налази испред или у објекту, као и заједнички мјерни инструмент утрошкатоплотне енергије у објектима колективног и индивидуалног становања.“,

- да се у члану 5. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона прописује сљедеће: „(1) Комуналне дјелатности су од јавног интереса и обављају се као јавне службе. (2) Под појмом јавног интереса у комуналним дјелатностима подразумева се задовољење оних потреба урбаног друштва које су незамјењив услов живота и рада грађана, државних органа, привредних и других субјеката на подручју Кантона. (3) Под појмом јавне службе у комуналним дјелатностима подразумевају се дјелатности из члана 3. овог закона, које као опште корисне дјелатности представљају системску цјелину организовања и вршења путем државних служби, јединица локалне самоуправе, те за то посебно организованих самосталних организација које су прихваћене, подржаване и контролисане од стране државне заједнице.“, у члану 6. прописује: „Општине обезбјеђују обављање комуналне дјелатности.“

- да је чланом 11. став 2. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона прописано је да Општинско вијеће обавезно утврдити стандарде и усклађивати квалитет и ниво комуналних услуга у складу са висином цијене;

- да је чланом 12. став 1. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона прописано је да корисник комуналне услуге дужан платити утврђену цијену за пружену комуналну услугу, у уговореном - прописаном року, као и извршити пријаву и одјаву свих промјена (промјена адресе, броја чланова домаћинства, површина објекта и слично), у року од 8 дана од настале промјене.

- да је чланом 19. став 1. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона прописано да висину цијене и начин плаћања комуналне услуге предлаже давалац комуналне услуге, на темељу детаљне калкулације а у складу са одредбама члана 10., 11. и 12. овог закона, док је ставом 3. прописано да се однос цијена комуналних производа и услуга индивидуалне комуналне потрошње за потрошаче домаћинства у стамбеним објектима и становима и потрошаче правна лица субјекте у пословним објектима и просторима одредит ће својим прописом Општинско вијеће;

Анализом одредби Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора Града Зенице даљинским гријањем и Услови за испоруку и преузимање топлотне енергије из вреловодне мреже ("Службене новине Општине Зеница" број:7/02 и 6/13) Конкурenciјски савјет је оцијенио да исти нису у складу са одредбама члана 4. става 1) тачке е) Закона.

Чланом 4. Закона, прописано је да су забрањени споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања, изричит и прешутни договори привредних субјеката, као и одлуке и други акти привредних субјеката, који за циљ и посљедицу имају спријечавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту, а који се односе на акључивање таквих споразума којима се друга страна условљава да прихвати додатне обавезе које по својој природи или обичајима у трговини нису у вези са предметом споразума.

Конкурenciјски савјет је, у смислу одредби Закона о конкуренцији, посебно анализирано сљедеће одредбе Одлуке и Услови:

I Одредбу члана 14. став 3. Одлуке у којој се наводи: „...За вријеме привременог престанка преузимања топлотне енергије потрошач је обавезан да плаћа Дистрибутеру на име ангажоване топлотне енергије за гријање стамбеног простора потрошача паушал у износу од 10% цијене гријања КМ/м², изузев у случају више силе“

II Одредбу члана 65. став 6. Услови у којој се наводи: „...паушал плаћају сва физичка лица која су прикључена на мрежу даљинског гријања, као и физичка лица која су привремено искључена са мреже даљинског гријања.

III Одредбу члана 65. став 7. Услови у којој се наводи:..... Физичка лица привремено искључена са мреже даљинског гријања плаћају паушал у 12 једнаких мјесечних рата, а висина паушала је 10% од укупне цијене гријања“

IV Одредбу члана 68. став 1. Услови у којој се наводи: „...Код потрошача из члана 67. укупну цијену гријања чини паушал и трошкови за испоручену топлотну енергију: Паушал чини 10% умношка површине пословног простора (м²) и јединичне цијене гријања 1 м² (КМ/м²) пословног простора и плаћа се у вријеме пружања услуга. Паушал плаћају сви потрошачи који су прикључени на мрежу даљинског гријања, као и потрошачи који су привремено искључени са мреже даљинског гријања без обзира да ли гријање плаћају на основу површине пословног простора који се грије или на основу MWh“

На основу горе наведених одредби Закона о комуналним дјелатностима СРБиХ као и одредби Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона Општина/Град Зеница неоспорно има законска овлаштења, а што подразумева обезбјеђивање претпоставки за организовање и пружање комуналних услуга и комуналних дјелатности будући да се ради о услугама од општег друштвеног интереса, што укључује и дјелатности производње и снабдијевање топлотном енергијом.

Дакле, у поступку је неспорно утврђено како је Граду Зеница у складу са посебним прописима о обављању комуналних дјелатности дато право, а и обавеза уређивања области „производња и испорука топлотне енергије“.

Међутим Конкурenciјски савјет је утврдио да Град Зеница у предметној Одлуци је неосновано увео да се фиксни трошак тзв. паушал обрачунава и наплаћаје од искључених корисника, јер нема правно упориште у законским прописима, јер су у одредбама Закона о комуналним дјелатностима СРБиХ као и Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона искључиво дефинисана права и обавезе даваоца и корисника комуналних услуга, те нема нити једне одредбе које прописују одређивања посебних материјалних накнада за искључене потрошаче, односно за оне потрошаче који не користе више неку комуналну услугу, што укључује и искључење потрошача од снабдијевања топлотном енергијом.

Наиме, одредбе члана 19. Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона утврђују да појединачна цијена комуналне услуге за правна и физичка, што се односи и на одређивање цијене производње и снабдијевања топлинском енергијом, предлаже давалац услуге на основу темељне

калькулације која се искључиво наплаћује од корисника услуга, те и ово потврђује да нема одредби у Закону о комуналним дјелатностима Зе-До кантона, које утврђују да се дио цијене, односно фиксни дио, наплаћује од искључених потрошача са системаиспоруке топлотне енергије.

Наведено потврђује и члан 11. став (1) Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона, који гласи „Даваоци комуналних услуга дужни су пружати услуге које одговарају квалитетом и стандардом висини цијене коју корисници услуга плаћају за њихово вршење“, што значи да потрошачи који не користе неку услугу не могу плаћати било какву новчану накнаду.

На основу наведеног КонкурENCIЈСКИ савјет је утврдио да одредбе Одлуке и Услови имају за циљ и посљедицу закључивање таквих одлука и других аката (у даљем тексту: споразуми) којима се друга страна условљава да прихвати додатне обавезе које по својој природи или обичајима у трговини нису у вези са предметом споразума на релевантном тржишту регулисања права на уступање испоруке топлотне енергије на подручју града Зенице, што представља забрањени споразум у смислу одредби из члана 4. став (1) тачка е) Закона о конкуренцији.

Имајући у виду наведено, КонкурENCIЈСКИ савјет је одлучио као у тачкама 1. и 2. диспозитива овог Рјешења.

Ради неоспорно утврђеног забрањеног конкурENCIЈСКИГ дјеловања у одредбама предметне Одлуке и Услови, КонкурENCIЈСКИ савјет је наложио Граду Зеница, да одмах, а најкасније у року од 60 (шездесет) дана од пријема овог Рјешења, усклади одредбе важеће Одлуке и Услови, са Законом о конкуренцији, односно са тачкама 1. и 2. диспозитива овог Рјешења (као и све друге одредбе у наведеном правном акату у којима су понављају утврђене незаконитости), те да у остављеном року доставе доказе о извршењу истих.

Имајући у виду наведено, КонкурENCIЈСКИ савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива овог Рјешења.

4.2. ЈП Гријање Зеница

4.2.1. Доминантан положај

Чланом 9. став (1) Закона о конкуренцији је прописано да привредни субјект има доминантан положај на релевантном тржишту роба или услуга, када се због своје тржишне снаге може понашати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, узимајући у обзир удио тог привредног субјекта на тржишту, удио које на том тржишту имају његови конкуренти, као и правне и друге препреке за улазак других привредних субјеката на тржиште.

Члан 9. став (2) Закона о конкуренцији претпоставља да привредни субјект има доминантан положај на тржишту роба или услуга ако на релевантном тржишту има удио већи од 40,0%.

Члан 2. став (2) Одлуке о дефинисању категорије доминантног положаја («Службени гласник БиХ», бр. 18/06 и 34/10), даље разрађује појам доминантног положаја, те одређује да привредни субјект на релевантном тржишту производа или услуга има доминантан положај, када нема конкуренцију или ако постојећа конкуренција није значајна.

КонкурENCIЈСКИ савјет је утврдио да је ЈП Гријање Зеница на основу Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем дато право од стране Града Зеница да врши дистрибуцију и испоруку топлотне енергије на подручју града Зеница, као и да ЈП Гријање Зеница једини обавља наведену дјелатност на подручју Града Зеница, те је неоспоран његов доминантан положај и као такав у складу са чланом 9. Закона има тржишно учешће од 100% на релевантном тржишту испоруке топлотне енергије на подручју града Зеница.

4.2.2. ЈП Гријање Зеница – Злоупотреба доминантног положаја

- да је ЈП Гријање Зеница основано Одлуком Општинског вијећа о оснивању Јавног предузећа "Гријање" број 01-23-27/97 од 05.06.1997. године, која одлука је измијењена Одлуком Вијећа Општине Зеница о измјенама и допунама Одлуке о оснивању Јавног предузећа "Гријање" д.о.о. Зеница бр. 01-17-22247/01 од 29.11.2001. године;
- да је Одлуком о усклађивању статуса ЈП Гријање са Законом о привредним друштвима и Законом о јавним предузећима (Службене новине Општине Зеница број 2/06) ово јавно предузеће организовано је као друштво са ограниченом одговорношћу и исто је као такво уписано у судски регистар као Јавно предузеће за производњу и дистрибуцију топлоте "Гријање" д.о.о. Зеница;
- да су органи управљања предузећем, одређени Статутом ЈП Гријање Зеница: Скупштина, Надзорни одбор, Управа, као органи управљања, Одбор за ревизију и Одјел за интерну контролу;
- да функцију Скупштине предузећа, као највишег органа у предузећу, врши градоначелник Града Зеница;
- да је основна дјелатност ЈП Гријање Зеница дистрибуција топлотне енергије од произвођача АрцелорМиттал д.о.о. Зеница до крајњих потрошача, физичких и правних лица, која користе топлотну енергију за загријавање стамбених и пословних простора, те да је предузеће је дужно да обавља регистровану дјелатност уписану у судски регистар ради стицања добити и вршења послова од општег интереса;
- да је чланом 2. став 1. Закона о јавним предузећима ФБиХ (Сл. Новине ФБиХ бр. 8/05, 81/08, 22/09 и 109/12) прописано да су јавна предузећа, у смислу овог закона, правна лица уписана у судски регистар као привредно друштво које обавља дјелатност од јавног друштвеног интереса (енергетика, комуникације, комуналне дјелатности, управљање јавним добрима и друге дјелатности од јавног друштвеног интереса) или правно лице дефинисано као јавно предузеће посебним прописом;
- да је чланом 4. Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем прописано да је дистрибутер и испоручилац топлотне енергије је ЈП "ГРИЈАЊЕ" Зеница;
- да ЈП Гријање Зеница према наведеној Одлуци врши дистрибуцију топлотне енергије системом даљинског гријања за подручје Града Зенице, те да нема других привредних субјеката који врше исту услугу;
- да чланом 21. Одлуке предвиђено да цијену гријања утврђује Управни одбор (сада је то Надзорни одбор) уз сагласност Вијећа општине Зеница;
- да на основу Закључка Градског вијећа Зенице број: 01-01-16441/17 од 28.09.2017. године Надзорни одбор ЈП Гријање Зеница донио је Одлуку о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора града Зенице у сезони гријања 2017./2018. година број 16090/17, на својој сједници одржаној дана 10.10.2017. године, којом одлуком је предвиђена иста цијена као и у Програму организовања сезоне гријања 2016./2017;
- да на основу поменутих одлука, ЈП Зеница фактурише своје услуге физичким и правним лицима, те да су се овакве одлуке доносиле и у ранијим годинама;
- да ЈП Гријање Зеница закључује Уговоре о испоруци топлотне енергије са свим корисницима (са физичким лицима на неодређено вријеме и са правним лицима за сезону гријања);
- да је Уговорима о испоруци топлотне енергије предвиђено да све што није регулисано Уговором примјењују се одредбе Одлуке, односно дистрибутер се обавезује да потрошачу обезбједи трајно и несметано кориштење топлотне енергије на начин који је прописан Одлуком;
- да је одредбама Уговора који се односе на цијену предвиђено да се цијена гријања састоји из паушала од 10% и цијене гријања од 90%.

На основу наведеног, КонкурENCIЈски савјет је утврдио да је ЈП Гријање Зеница на основу Одлуке о загријавању стамбеног и пословног простора града Зенице даљинским гријањем дато право од стране Града Зеница да врши дистрибуцију и испоруку топлотне енергије на подручју града Зеница, као и да ЈП Гријање Зеница једини обавља наведену дјелатност на подручју Града Зеница, те је неоспоран његов доминантан положај, због којег се може у значајној мјери понашати и дјеловати независно од својих купаца и потрошача, али као такав не представља забрањено конкурENCIЈско дјеловање.

Злоупотреба доминантног положаја, у складу са одредбама члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкурENCIји, посебно се односи на закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума.

КонкурENCIЈски савјет је утврдио да је ЈП Гријање Зеница донијело Одлуку о цијени испоручене топлотне енергије за гријање стамбеног и пословног простора Града Зенице у сезони гријања 2017/2018 - Одлука Надзорног одбора привредног субјекта ЈП Гријање Зеница број: НО – 16090/17 од 10.10.2017. године (у даљем тексту: Одлука НО ЈП Гријање Зеница) на основу члана 21. Одлуке и члана 31. и 34. Статута ЈП Гријање Зеница и Закључка Градског вијећа Зеница о усвајању Програма организовања сезоне гријања 2017/2018 број: 01-01-1644/17 од 28.09.2017. године.

КонкурENCIЈски савјет је, у смислу одредби Закона о конкурENCIји, посебно анализирано сљедеће одредбе Одлуке НО ЈП Гријање Зеница:

I Одредбу члана 4. став 1. Одлуке НО ЈП Гријање Зеница у којој се наводи: "... потрошачи са стамбеним простором који су привремено искључени са мреже даљинског гријања плаћају ће паушал у износу од 0,240 КМ/м² стамбеног простора мјесечно, односно 10% цијене гријања из члана 2. става (1) ове одлуке увећане за порез на додану вриједност"

II Одредбу члана 7. став 1. Одлуке НО ЈП Гријање Зеница у којој се наводи: "...потрошачи са пословним простором који су привремено искључени са мреже даљинског гријања плаћају ће паушал у износу од 0,410 КМ/м² пословног простора мјесечно, односно 10% цијене гријања из члана 5. ове одлуке увећан за порез на додану вриједност;

Наведене одредбе Одлуке НО ЈП Гријање Зеница, поред осталог, дефинишу да су физичка и правна лица, која су искључена из система испоруке топлотне енергије дужна плаћати накнаду за фиксни трошак тзв.паушал у износу од 10%, те је КонкурENCIЈски савјет увидом у достављене рачуне утврдио да је исти био и фактурисан корисницима који су привремено искључени из система даљинског гријања.

Као што је већ наведено, неосновано је да ЈП Гријање Зеница доноси одредбе у којима обавезује грађане на плаћање фиксног трошка, јер давалац услуге, искључиво може тражити плаћање накнаде (цијене) само за услугу која је предмет Уговора о испоруци топлотне енергије, те напријед наведено представља неосновано наметање додатне обавезе или накнаде.

Неосновано да се овако незаконито утврђени фиксни трошак обрачунава и наплаћаје од искључених корисника, јер нема правно упориште у важећим прописима, јер су у одредбама Закона о комуналним дјелатностима Зе-До кантона искључиво дефинисана права и обавезе даваоца и корисника комуналне услуге, али нема нити једне одредбе које прописују одређивања посебних материјалних накнада за искључене потрошаче, односно за оне потрошаче који не користе више неку комуналну услугу, што укључује и искључење потрошача од снабдијевања топлотном енергијом.

Према достављеним подацима ЈП Гријање Зеница (Извјештај о пословању за 2016. годину) ЈП Зеница у 2016. години је имао укупно 6064 искључена корисника из система топлотне енергије - стамбена простора у односу на 14.109 активна корисника, што представља 30,05% % од укупног броја корисника (20.173 корисника) стамбеног простора, те да је ЈП Гријање редовно подносио

приједлоге за утуживање код надлежног суда између осталог и ради неплаћања фиксног трошка, те на основу донесених пресуда остварује значајан годишњи приход, а поготово обзиром да се такве тужбе понављају за сваку годину, док на другој страни потрошачи који више не преузимају топлотну енергију и даље константно плаћају овај спорни фиксни трошак (на основу пресуда суда).

Такођер, Конкурenciјски савјет је на основу достављених података од привредних субјеката који такођер обављају комуналне услуге од јавног интереса, прије свега привредног субјекта Електродистрибуција Зеница и ЈП Водовод и канализација Зеница утврдило да исти не наплаћују фиксни трошак корисницима након искључивања са мреже снабдијевања електричном енергијом односно водом.

На основу наведеног, Конкурenciјски савјет је утврдио да је ЈП Гријање Зеница злоупотребио свој доминантан положај на релевантном тржишту испоруке топлотне енергије на подручју града Зенице, јер условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи немају везе с таквим споразумом, што представља кршење одредби из члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкурenciји.

Имајући у виду наведено, Конкурenciјски савјет је одлучио као у тачкама 5. и 6. диспозитива овог Рјешења.

Ради неоспорно утврђене злоупотребе доминантног положаја ЈП Гријање Зеница, Конкурenciјски савјет је наложио ЈП Гријање Зеница да у временском року од 60 (шезdesет) дана од пријема овог Рјешења усклади све одредбе Одлуке НО ЈП Гријање Зеница (као и све друге одредбе у наведеним правним акатима гдје се понављају утврђена кршења) са Законом о конкурenciји и исте достави Конкурenciјским савјету.

Имајући у виду наведено, Конкурenciјски савјет је одлучио као у тачки 7. диспозитива овог Рјешења.

5. Новчана казна

У смислу члана 48. став (1) тачка а) Закона о конкурenciји, новчаном казном у износу највише до 10,0% вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је претходила години у којој је наступила повреда закона, казнит ће се привредни субјект, ако закључи забрањени споразум на начин прописан одредбама члана 4. Закона о конкурenciји.

Такођер, у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкурenciји, новчаном казном у износу највише до 10,0% вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је претходила години у којој је наступила повреда закона, казнит ће се привредни субјект, ако злоупотреби доминантан положај на начин прописан одредбама члана 10. Закона о конкурenciји.

Конкурenciјски савјет је приликом изрицања висине новчане казне узело у обзир намјеру те дужину трајања повреде Закона о конкурenciји, као и последице које је иста имала на тржишну конкурenciју, у смислу члана 52. Закона о конкурenciји.

Полазећи од неспорно утврђене чињенице да је Град Зеница закључио забрањени споразум, и тиме прекршио одредбе члана 4. став (1) тачка е) Закона о конкурenciји, у смислу члана 48. став (1) тачка а) Закона о конкурenciји изречена је новчана казна у износу 80.727,30 КМ (осамдесетхиљадаседмстотинадвдесетседам и 30/100), што представља 0,18 % буџета из 2016. године који је износио 44.848.500,00 КМ.

Надаље, полазећи од неспорно утврђене чињенице да је ЈП Гријање Зеница злоупотребио доминантни положај, из члана 10. став (2) тачке д) Закона о конкурenciји, у смислу члана 48. став (1) тачке б) Закона о конкурenciји, изречена је новчана казна у износу 16.830,434 КМ

(шеснаестхиљадаосамстотинатридесет и 434/100 КМ), што представља 0,1 % оствареног прихода из 2016. године, који је износио 16.830.434,00 КМ

С обзиром на висину изречене новчане казне, КонкурENCIЈски савјет није имао првенствено за циљ кажњавање искључиво ради кршења Закона о конкуренцији, већ да упозори Град Зеницу и ЈП Гријање Зеница на обавезу поштовања правила тржишне конкуренције утврђених одредбама Закона о конкуренцији.

У случају да се изречена новчана казна не уплати у утврђеном року иста ће се наплатити принудним путем, у смислу члана 47. Закона о конкуренцији, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.

Имајући у виду наведено КонкурENCIЈски савјет је одлучио као у тачкама 4. и 6. диспозитива овог Рјешења.

6. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Предсједник

Иво Јеркић